D 91327 (Pages : 3) Name..................................

Reg. No..................................

THIRD SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, NOVEMBER 2020

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 3C 08—VEDIC TRADITIONS

(2019 Admissions)

Time : Three Hours Maximum : 80 Marks

Answers should be written **either** *in English* **or** *in Sanskrit.*
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.
संस्कृतभाषया आङ्गलभाषया वा उत्तराणि देयानि ।
संस्कृतलेखने देवनागरीलिपिरूपयोक्तव्या ।

I. Answer any *thirteen* in one *or* two sentences :

वाक्येन वाक्याभ्यां वा त्रयोदश समाधत्त ।

1 अन्वयं लिखत :

अङगिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भर्गवः सोम्यासः ।

तेषां वयं सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसे स्याम ।।

2 विदथम् –पदस्यार्थः कः ।

3 पूरयत – गृभ्णामि ते सौभगत्वाय .... देवाः ।

4 पुनः पत्नीमग्निरदादायुषा सह वर्चसा । अत्र क्रियापदं किम् ।

5 विश्वावसुं नमसा गीर्भिरीळे । नमसा इति पदस्यार्थः कः ।

6 अन्वयं लिखत – सं गच्छध्वं सं वदध्वं सं वो मनांसि जानताम् ।

देवा भागं यथा पूर्वे संजानाना उपासते ।।

7 अर्थं लिखत – यान्यनवद्यानि कर्माणि तानि सेवितव्यानि ।

8 अलूक्षाः इत्यस्य पदस्य कः अर्थः ।

9 संमर्शिनः इत्यस्य पदस्य अर्थः कः ।

10 संविदा देयम् । संविदा इत्यस्य अर्थः कः ।

11 पदच्छेदं कुरुत – चैतदुपास्यम् ।

12 धर्ममूलं किम् ।

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

Turn over

13 ब्राह्मणस्याष्टमे किं कार्यम् ।

14 गुरूणां श्रेष्ठः कः ।

15 वने मूलफलाशी तपःशीलः कः ।

16 गृहस्थः कीदृशीं भार्यां विन्देत ।

(13 × 1 = 13 marks)

II. Explain fully and write a critique on any *five* without omitting any part :

कमपि भागमनपहाय पञ्च सविमर्शं सप्रकरणं व्याख्यात :

(अ)

17 न वा अरण्यानिर्हन्त्यन्यश्चेन नाभिगछ्ति ।
सवादोः फलस्य जग्ध्वाय यथाकामं नि पद्यते ।।

18 पुनः पत्नीमग्निरदादायुषा सह वर्चसा ।
दीर्घायुरस्या यः पतिर्जीवाति शरदः शतम् ।।

19 अङगिरसो नः पितरो नवग्वा अथर्वाणो भर्गवः सोम्यासः ।
तेषां वयं सुमतौ यज्ञियानामपि भद्रे सौमनसेस्याम ।।

(इ)

20 स्वाध्यायप्रवचनाभ्यां न प्रमदितव्यम् ।

21 नो इतराणि ।

22 यथा ते तत्र वर्तेरन् तथा तत्र वर्तेथाः ।

23 वर्जयेत् नित्यं ब्राह्मणः ।

24 चत्वारो धर्म्याः प्रथमाः ।

25 निवेद्य तु पचनक्रिया ।

(5 × 3 = 15 marks)

III. (a) Explain fully any *two*. द्वौ सविमर्शं व्याख्यात :

26 अति द्रव सारमेयौ शवानौ चतुरक्षौ शबलौ साधुना पथा ।
अथा पितॄन् सुविदत्रानुपेहि यमेन ये सधमादम्मदन्ति ।।

27 सत्येनोत्तभिता भूमिः सूर्येणोत्तभिता दयौः ।
ऋतेनादित्यास्तिष्ठन्ति दिवि सोमो अधि श्रितः ।।

28 यदयातं शुभस पती वरेयं सूर्यामुप ।
कवैकंचक्रं वामासीत कव देष्ट्राय तस्थथुः ।।

29 नीललोहितं भवति कत्यासक्तिर्व्यज्यते ।
एधन्ते अस्याज्ञातयः पतिर्बन्धेषु बध्यते ।।

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

(b) Write short essay on any *two*. द्वयोः लघूपन्यासमारचयत :

30 स्नातकस्य धर्माः ।

31 वासांसि शाणक्षौमचीरकुतपाः सर्वेषाम् ।

32 आश्रमविकल्पम् ।

33 अतिथिचर्या ।

(4 × 5 = 20 marks)

IV. (a) Write essays on any *two*. द्वयोः उपन्यासमारचयत :

34 संवादसूक्तस्य सविमर्शोपन्यासं कुरुत ।

35 आरण्यानिसूक्तानुसारं पर्यावरणव्यवस्थां निरूपयत ।

36 पैतृमेधिकसूक्तोक्तदिशा धर्मचर्यां विशदयत ।

(b) Write essays on any *two*. द्वयोः उपन्यासमारचयत :

37 उपनयनविधिं संक्षिप्य लिखत ।

38 गृहस्थधर्मं यथाग्रन्थं प्रतिपादयत ।

39 पादोपसंग्रहणं विशदयत ।

(4 × 8 = 32 marks)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT